

Kommunestyret kan opprette et supplerende organ for trepartssamarbeid

Kommunal Rapport 28.03.2022, Jan Fridthjof Bernt er professor emeritus ved Universitetet i Bergen.

Er den nye kommuneloven til hinder for å etablere en styringsgruppe for utvikling og samarbeid?

SPØRSMÅL: Kommunestyret har truffet vedtak som sier at vi skal videreutvikle trepartssamarbeidet som verktøy for å drive utviklings- og omstillingsarbeid i kommunen, etter modell fra Fagforbundet. Politikerne har flere ganger signalisert at de ønsker et tettere samarbeid mellom politikere, administrasjon og tillitsvalgte.

Fagforbundet har skissert følgende:

Kommunalt trepartssamarbeid kan organiseres på styringsnivå i den enkelte kommune som et idéskapende møte – en styringsgruppe uten vedtaksfullmakt, tett knyttet til administrasjonsutvalget med politiske representanter fra posisjon og opposisjon, tillitsvalgte fra de representative fagforeninger og administrasjonen i kommunen.

Ved å danne en slik type «tenketank» eller styringsgruppe for utviklingsarbeidet og strategisk tenkning, innlemmes parter som kan påvirke og legge til rette for god utprøving av tiltak og ideer m.m.

Trepartssamarbeid på strategisk nivå gir på alle måter en forsterket effekt på det underliggende bedriftsdemokratiet slik at ansvarstakingen som er nedfelt og pålagt partene blir mer felles forpliktende til også gjelde mer strategisk samarbeid og dialog mellom nivåene i en kommune.

Administrasjonen har reist spørsmål om man kan opprette et slikt organ, idet man viser til at etter den nye kommuneloven må det være et tydelig skille mellom folkevalgte og administrasjon. Er det adgang til å gjøre dette på denne måten?

SVAR: Utgangspunktet er her bestemmelsen i [kommuneloven § 5–11](#) om «administrasjonsutvalg» som partssammensatte utvalg. Medlemmene av disse er «representanter for kommunen ... og for de ansatte», og utpekes ved valg som foretas henholdsvis av kommunestyret og av og blant de ansatte». Denne saken gjelder altså et vedtak om å opprette en «styringsgruppe uten vedtaksfullmakt» i tillegg til dette – «et idéskapende møte» som «trepartssamarbeid på strategisk nivå».

Kommunestyret kan klart nok opprette et *supplerende* organ for trepartssamarbeid, slik det er gjort her. En slik «styringsgruppe» kan ikke erstatte administrasjonsutvalget eller tre i stedet for dette på enkelte saksområder, men den kan etableres som samtaleforum eller utredende organ, for spørsmål som man ønsker å drøfte på et mer generelt og eventuelt forberedende grunnlag, i forkant og uavhengig av saksbehandling i administrasjonsutvalget.

Denne styringsgruppen må etableres etter bestemmelsene om utvalg i [kommunelovens § 5-7](#), og velges etter reglene i kapittel 7 om valg til folkevalgte organer.

Valg av medlemmer må da foretas av kommunestyret. Det kan skje som avtalevalg – et samlet og enstemmig valg av alle medlemmer ved én valghandling, men bare hvis ikke noe medlem av kommunestyret motsetter seg dette. I så fall skjer valget som forholdsvalg – altså listevalg.

Kommunestyret står fritt når det gjelder hvem som skal velges, men på samme måte som ved valg til administrasjonsutvalget, med de begrensninger som er fastsatt i [kommunelovens § 7–3](#) om hvem er utelukket fra valg til folkevalgte organer. Blant disse er

kommunedirektøren og hans eller hennes stedfortreder, samt «kommunalsjefer, etatssjefer og ledere på tilsvarende nivå». Og medlemmene sitter som representanter for kommunestyret som har valgt dem, ikke som representanter for ledelse eller ansatte.

Personer i den administrative ledelsen og representanter for de ansattes organisasjoner kan inviteres til møter for orientering og samtaler, men de kan ikke delta i møtene som medlemmer med talerett, forslagsrett og stemmerett.

Så lenge kommunen holder seg innenfor disse rammene, kan den altså etablere et slikt organ ved siden av administrasjonsutvalget – men betegnelsen «styringsgruppe» kan ikke brukes, se [kommunelovens § 5-1](#) tredje avsnitt, der det er fastsatt at «Folkevalgte organer ... skal ha navn som inkluderer den betegnelsen som er brukt om organet der», altså her «utvalg».